

Jaarverslag 2021

Criteria:	Conform niveau 3 op de CO2-prestatieladder 3.1 en ISO 14064-1 norm		
Opgesteld door:	Joan van Mook, Erwin van der Westen en Nico den Hartog		
Autorisatiedatum:	28 februari 2022		
Versie:	1		

Inhoudsopgave

1	INLEIDING EN VERANTWOORDING.....	3
1.1.	BESCHRIJVING VAN DE ORGANISATIE	3
1.2.	VERANTWOORDELIJEN T.A.V. CO-2 UITSTOOT.....	3
1.3.	REFERENTIEJAAR EN RAPPORTAGES	3
1.4.	AFBAKENING	3
1.5.	UITSLUITINGEN	3
2	CO2 EMISSIE	4
2.1.	DIRECTE EN INDIRECTE GHG-EMISSIES	4
2.2.	HEDEN EN TOEKOMST	4
2.3.	CO2 FOOTPRINT	5
2.4.	KWANTIFICERINGSMETHODEN	7
2.5.	PROJECTEN MET GUNNINGSVOORDEEL	7
2.6.	VERDELING EMISSIE	8
2.7.	CONFORMITEIT MET ISO 14064-1	8
3	REDUCTIEDOELSTELLINGEN	10
3.1.	UITGEVOERDE MAATREGELEN	10
3.2.	HOOFDDOELSTELLING.....	11
3.3.	MAATREGELENLIJST	11
3.4.	SUBDOELSTELLINGEN	12
4	INITIATIEF	13
4.1.	VOORTGANG INITIATIEF	13

1 Inleiding en verantwoording

In dit jaarverslag rapporteren we over de voortgang ten opzichte van de doelstellingen voor het bedrijf en de projecten waarop CO₂-gerelateerd gunningvoordeel verkregen is. Dit jaarverslag vormt een stimulans om bij voortduring te werken aan de realisatie van de CO₂-reductiedoelstellingen voor scope 1 en 2.

1.1. Beschrijving van de organisatie

Graslandbeheer is actief in het onderhouden en maaien van dijkvakken, in opdracht van waterschappen. Daarnaast is het bedrijf actief in de verkoop en levering van hooi. De opdrachtgevers voor het 'hooi' zijn voornamelijk agrarische bedrijven.

1.2. Verantwoordelijken t.a.v. CO₂ Uitstoot

Binnen Graslandbeheer zijn Erwin van der Westen en Joan van Mook verantwoordelijk voor het beleid inzake de uitstoot en reductie van CO₂.

1.3. Referentiejaar en rapportages

Voor Graslandbeheer is in 2022 de vierde emissie inventaris (CO₂ Footprint) volgens het GHG-protocol opgesteld. Deze heeft betrekking op het jaar 2021. In het halfjaarverslag 2021 wordt de voortgang van de maatregelen om CO₂-reductie te bereiken besproken (januari tot en met juni 2021). In maand januari 2022 is de emissie inventaris over 2021 opgesteld. In dit jaarverslag wordt deze inventaris geëvalueerd.

1.4. Afbakening

In hoofdstuk 3 van het GHG-protocol worden twee methodes beschreven waarop de "organizational boundary" kan worden bepaald. Onderstaand wordt de juridische entiteit genoemd die als boundary geldt voor het berekenen van de CO₂-footprint van Graslandbeheer, de bijbehorende CO₂-reductiedoelstellingen en ook als naam zal worden gebruikt op het CO₂-bewust certificaat.

- Graslandbeheer, ingeschreven onder nummer 63250349 bij de Kamer van Koophandel te Den Bosch

De methode die Graslandbeheer heeft gekozen, is de GHG-methode. Hierbij is de hoogste entiteit binnen de organisatie gekozen. In 2020 was er ten opzichte van 2019 een verandering in de bedrijfsstructuur: de rechtsvorm is een B.V. geworden. Dit heeft geen invloed op de boundary.

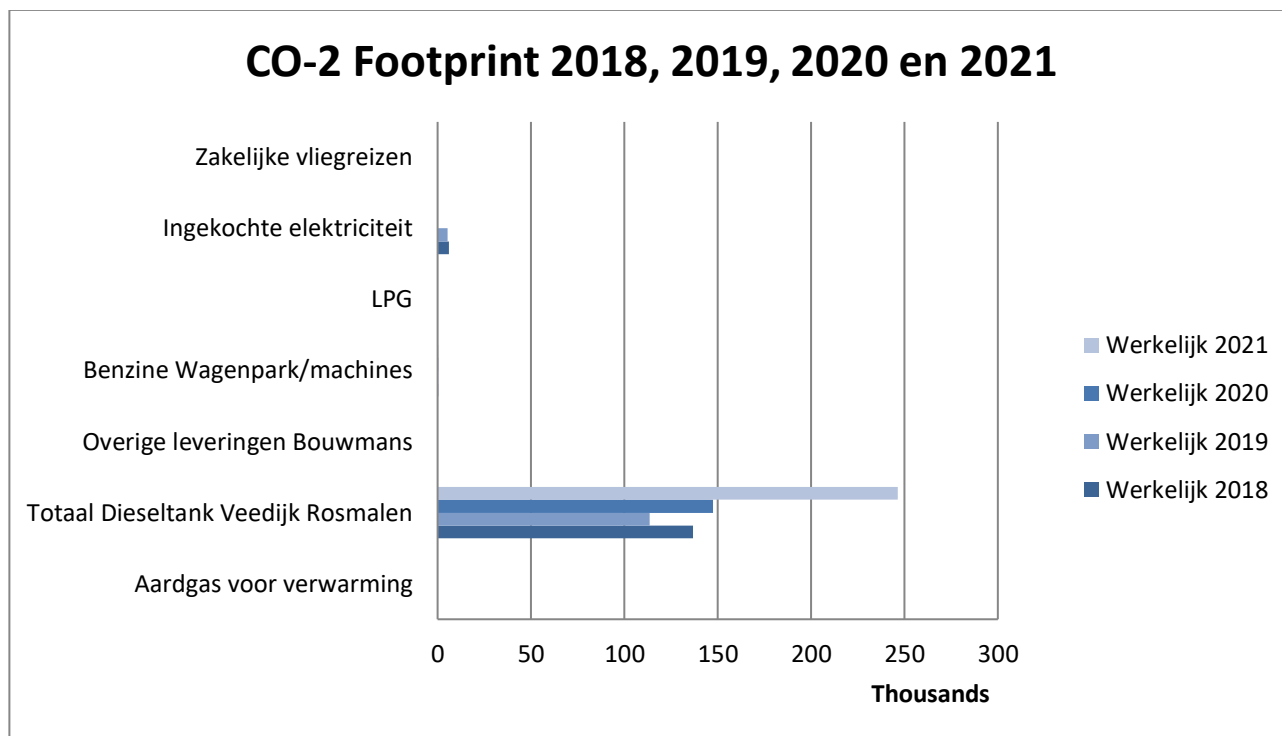
1.5. Uitsluitingen

Er zijn enkele uitsluitingen vermeld in de footprint. De betreffende verbruiken zijn dusdanig laag dat deze ten aanzien van de totale CO₂-emissie niet relevant zijn (< 0,5 %). Het verbruik is derhalve niet meegenomen in de footprint. Bijvoorbeeld Lasgas en de Ad-Blue.

2 CO2 emissie

2.1. Directe en indirecte GHG-emissies

In dit hoofdstuk worden de berekende GHG-emissies toegelicht. De directe en indirecte GHG-emissie van Graslandbeheer zijn vastgesteld voor de afgelopen 4 jaren (tabel 1).

Tabel 1 CO-2 Uitstoot 2018 tot en met 2021

Opmerking

Binnen Graslandbeheer vond er in 2021 geen verbranding van biomassa plaats. Er heeft geen broeikasgasverwijdering plaatsgevonden. Binnen Graslandbeheer zijn geen individuele personen te benoemen die een dermate invloed op de CO2 footprint hebben dat gedragsverandering van deze individuele persoon alleen al zou zorgen voor een significante verandering in de CO2 footprint.

2.2. Heden en toekomst

In tabel 1 valt het grote aandeel van het dieselverbruik op. De specificatie hiervan staat in onze emissie inventaris en in de energiebeoordeling. Wij zien geen haalbare mogelijkheden om het inzicht in het brandstofverbruik te vergroten.

Voor de toekomst wordt er (rekening houdend met de omzet) een hogere uitstoot verwacht. Wij hebben ons ingeschreven bij voor percelen in de buurt van Rosmalen. Het betreffende waterschap heeft het werk ons echter niet gegund. Andere opdrachtgevers gunden ons wel werk, op locaties die wat verder bij Rosmalen vandaan liggen.

2.3. CO2 footprint

De emissie inventaris over 2021 ziet er als volgt uit:

2021						
Scope 1 (directe emissies)						
Totaal Dieseltank Veedijk Rosmalen	75.523	liter		246.356	KG CO2	99,60%
Totaal overige leveringen Bouwmans	0	liter		0	KG CO2	0,00%
Benzine Wagenpark/machines	90	liter		251	KG CO2	0,10%
LPG	0	liter		0	KG CO2	0,00%
Aardgas voor verwarming	0	m3		0	KG CO2	0,00%
Subtotaal				246.607	KG CO2	99,71%
Scope 2 (indirecte emissies)						
Ingekochte elektriciteit	1.390	kWh		727	KG CO2	0,29%
Zakelijke vliegreizen	0	reizigerskilometers		0	KG CO2	0,00%
Subtotaal				0	KG CO2	0,29%
Totaal						
Netto CO2-uitstoot				247.334	KG CO2	100,00%

Hieronder staat de CO-2 Footprint over de voorgaande 3 jaar. Hierbij zijn dezelfde emissiefactoren gebruikt (versie januari 2022).

2020						
Scope 1 (directe emissies)						
Totaal Dieseltank Veedijk Rosmalen	45.254	liter		147.617	KG CO2	99,76%
Totaal overige leveringen Bouwmans	0	liter		0	KG CO2	0,00%
Benzine Wagenpark/machines	125	liter		348	KG CO2	0,26%
LPG	0	liter		0	KG CO2	0,00%
Aardgas voor verwarming	0	m3		0	KG CO2	0,00%
Subtotaal				147.965	KG CO2	100,00%
Scope 2 (indirecte emissies)						
Ingekochte elektriciteit	-2.081	kWh		0	KG CO2	0,00%
Zakelijke vliegreizen	0	reizigerskilometers		0	KG CO2	0,00%
Subtotaal				0	KG CO2	0,00%
Totaal						
Netto CO2-uitstoot				147.965	KG CO2	100,00%

De gecorrigeerde CO-2 Footprint over het jaar 2019 ziet er als volgt uit:

2019						
Scope 1 (directe emissies)						
Totaal Dieseltank Veedijk Rosmalen	34.304	liter		113.511	KG CO2	95,00%
Totaal overige leveringen Bouwmans	0	liter		0	KG CO2	0,00%
Benzine Wagenpark/machines	165	liter		476	KG CO2	0,40%
LPG	0	liter		0	KG CO2	0,00%
Aardgas voor verwarming	0	m3		0	KG CO2	0,00%
Subtotaal				113.987	KG CO2	95,40%

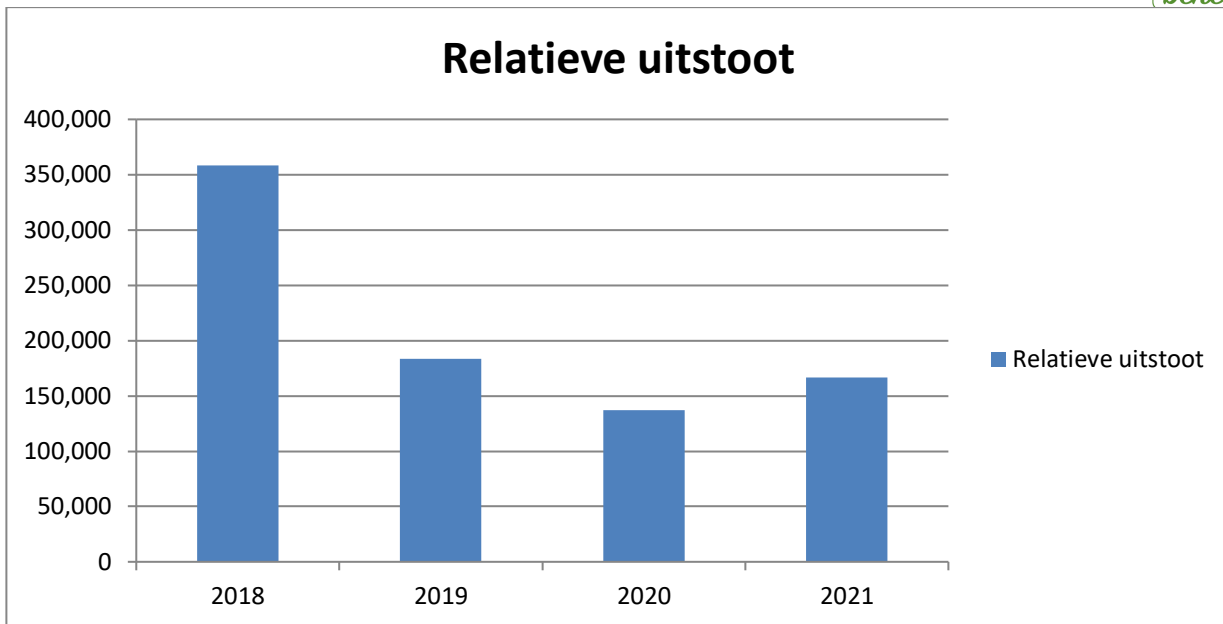
Scope 2 (indirecte emissies)						
Ingekochte elektriciteit	10.509	kWh		5.496	KG CO2	4,60%
Zakelijke vliegtreizen	0	reizigerskilometers		0	KG CO2	0,00%
Subtotaal				5.496	KG CO2	4,60%
Totaal						
Netto CO2-uitstoot				119.483	KG CO2	100,00%

Dan de footprint over het referentiejaar 2018.

Referentiejaar 2018						
Scope 1 (directe emissies)						
Totaal Dieseltank Veedijk Rosmalen	41.317	liter		136.718	KG CO2	95,41%
Totaal overige leveringen Bouwmans	0	liter		0	KG CO2	0,00%
Benzine Wagenpark/machines	180	liter		519	KG CO2	0,36%
LPG	0	liter		0	KG CO2	0,00%
Aardgas voor verwarming	0	m3		0	KG CO2	0,00%
Subtotaal				137.237	KG CO2	95,77%
Scope 2 (indirecte emissies)						
Ingekochte elektriciteit	10.891	kWh		6.055	KG CO2	4,23%
Zakelijke vliegtreizen	0	reizigerskilometers		0	KG CO2	0,00%
Subtotaal				6.055	KG CO2	4,23%
Totaal						
Netto CO2-uitstoot				143.292	KG CO2	100,00%

Bij de vergelijking van 2021 met de voorgaande jaren valt een aantal zaken op.

1. De samenstelling van de emissiestromen is nagenoeg hetzelfde gebleven. Het aandeel van scope 1 is bijna 100%. Het aandeel van scope 2 is erg klein.
2. De totale CO-2 uitstoot in 2021 is met 100 ton toegenomen ten opzichte van 2020. Deze toename hangt samen met de toename van het diesilverbruik. De toename is tevens te relateren aan de forse stijging van de omzet.
3. Als de uitstoot gekoppeld wordt aan de omzet, is verhouding tussen 'omzet versus uitstoot 2021' duidelijk gunstiger dan die in het referentiejaar 2018.

Grafiek 1: Uitstoot in verhouding tot jaaromzet

De emissiefactor voor elektra is per januari 2022 aangepast. Stimular baseert deze aanpassing op gegevens uit 2019. Daarom is de emissiefactor voor Elektra met terugwerkende kracht aangepast voor de jaren 2019, 2020 en toegepast bij de inventaris over 2021. Waarbij de verandering in 2020 geen betekenis heeft, omdat dan sprake is van netto teruglevering.

2.4. Kwantificeringsmethoden

Voor het kwantificeren van de CO₂-uitstoot is gebruik gemaakt van een voor Graslandbeheer op maat gemaakt model. In het model kunnen alle verbruiken worden ingevuld. De verbruiken zijn gebaseerd op facturen en overzichten van leveranciers. Vervolgens wordt de daarbij behorende CO₂ uitstoot automatisch berekend en vergeleken met het basisjaar. Voor de inventarisatie van de CO₂ uitstoot van Graslandbeheer over het jaar 2020 zijn de emissiefactoren van <http://co2emissiefactoren.nl/> gebruikt. In het Energiemeetplan wordt beschreven waar de brongegevens per energiestroom vandaan komen.

De gepresenteerde resultaten moeten worden gezien als de beste inschatting van de werkelijke waardes. Nagenoeg alle gebruikte gegevens voor de berekening van de CO₂ footprint zijn gebaseerd op facturen en/of werkelijk gemeten aantallen. Hierdoor is de onzekerheidsmarge zeer gering.

2.5. Projecten met gunningsvoordeel

Van komende, lopende en opgeleverde projecten waarop gunningsvoordeel is verkregen in relatie tot de CO₂-prestatieladder, wordt de CO₂-emissie gerapporteerd en geëvalueerd. Naar aanleiding hiervan worden reductiedoelstellingen en –maatregelen vastgesteld, welke integraal worden opgenomen in de verschillende plannen en rapportages.

Komende projecten (aanbestedings -/gunningsfase)

- Geen

Lopende projecten (uitvoeringsfase)

- Geen

Opgeleverde projecten (nazorgfase)

- Geen

2.6. Verdeling emissie

De verdeling van de emissies tussen scope 1 en scope 2 staat in paragraaf 2.3 van dit verslag. Onderstaand de verdeling tussen kantoor en de projecten.

Emissies ingedeeld naar Kantoor versus Projecten						
Kantoor						
	0%					
Ingekochte elektriciteit	1.390	kWh		727	KG CO2	0,29%
Aardgas voor verwarming	0	m3		0	KG CO2	0,00%
Zakelijke vliegreizen	0	reizigerskilometers		0	KG CO2	0,00%
Subtotaal				727	KG CO2	0,29%
Projecten						
	100%					
Totaal Dieseltank Veedijk Rosmalen	75.523	liter		246.356	KG CO2	99,60%
Benzine Wagenpark/machines	90	liter		251	KG CO2	0,10%
LPG	0	liter		0	KG CO2	0,00%
Subtotaal				246.607	KG CO2	100,00%

Tabel 3 Verdeling kantoor - projecten

Graslandbeheer valt binnen de categoriegrootte *klein*.

2.7. Conformiteit met ISO 14064-1

Dit rapport is opgesteld in overeenstemming met de ISO 14064-1, paragraaf 9.3. In onderstaande tabel is een cross reference gemaakt van de onderdelen uit ISO 14064-1 en de hoofdstukken in het rapport.

§ 9.3 GHG report content	Deze rapportage
A. Description of the reporting organization	1.1
B. Person or entity responsible for the report	1.2
C. Reporting period covered	1.3
D. Documentation of organizational boundaries	1.4
E. Documentation of reporting boundaries, including criteria determined by the organization to define significant emissions	2.1
F. Direct GHG emissions, quantified separately for CO2, CH4, N2O, NF3, SF6 and other appropriate GHG groups (HFC's, PFCs, etc.) in tonnes of CO2e	2.1
G. A description of how biogenic CO2 emissions and removals are treated in the GHG inventory and the relevant biogenic CO2 emissions and removals quantified separately in tonnes of CO2e	2.1
H. If quantified, direct GHG removals, in tones of CO2e	2.2
I. Explanation of the exclusion of any significant GHG sources or sinks from the quantification	2.1
J. Quantified indirect GHG emissions separated by category in tonnes of CO2e	2.3
K. The historical base selected and the base-year GHG inventory	2.3
L. Explanation of any change to the base year or other historical GHG data or categorization and any recalculation of the base year or other historical GHG inventory and documentation of any limitations to comparability resulting from such recalculation	2.4
M. Reference to, or description of, quantification approaches, including reasons for their selection	2.3
N. Explanation of any change to quantification approaches previously used	2.3
O. Reference to, or documentation of, GHG emission or removal factors used	2.3

§ 9.3 GHG report content	Deze rapportage
P. Description of the impact of uncertainties on the accuracy of the GHG emissions and removals data per category	2.4
Q. Uncertainty assessment description and results	2.4
R. A statement that the GHG report has been prepared in accordance with this document	2.7
S. A disclosure describing whether the GHG inventory, report or statement has been verified, including the type of verification and the level of assurance achieved	2.7
T. The GWP values used in the calculation, as well as their source. If the GWP values are not taken from the latest IPCC report, include the emission factors or the database reference used in the calculation, as well as their source.	2.4

De footprint (emissie inventaris 2021) is niet geverifieerd door een derde partij.

3 Reductiedoelstellingen

In dit hoofdstuk worden de scope 1 en 2 reductiedoelstelling van Graslandbeheer gepresenteerd. Voorafgaand hieraan is de CO2 footprint opgesteld voor scope 1 & 2 volgens eisen zoals gesteld in ISO14064-1 en het GHG Protocol. Onderstaand worden de doelstellingen gepresenteerd. In hoofdstuk 3.4 worden deze doelstellingen opgesplitst in subdoelstellingen. Alle maatregelen die worden getroffen om deze subdoelstelling te behalen, worden hier genoemd. De doelstellingen zijn opgesteld in overleg met & met goedkeuring van het management. De (sub)doelstellingen en maatregelen worden elk half jaar gereviewed.

3.1. Uitgevoerde maatregelen

Graslandbeheer is al geruime tijd bezig met het reduceren van haar footprint. Hieronder volgt een overzicht van de in 2021 uitgevoerde maatregelen:

- ✓ Minstens 10% van het elektriciteitsgebruik wordt gedekt met eigen opwekking van hernieuwbare elektriciteit (via eigen investering of PPA).
- ✓ Meer dan 75% van de gebruikte elektriciteit is groene stroom.
- ✓ Wij hebben bij aankoop van computers, laptops, monitors en printers aantoonbaar gekozen voor producten met het Energy Star label.
- ✓ Wij kunnen aantonen dat tenminste 25% van het materieel wordt onderhouden conform fabrieksopgave en onderhoudsprogramma.
- ✓ CO2-reductie krijgt aantoonbaar aandacht in inwerktraject bij meer dan 50% van nieuwe medewerkers.
- ✓ Bezit CO2-bewust certificaat van onderaannemers en/of leveranciers weegt mee in de selectieprocedure voor onderaannemers en/of leveranciers.
- ✓ Naast de leidinggevendenden heeft in 2021 1 chauffeur de cursus Het Nieuwe Rijden gevolgd.
- ✓ Monitoring brandstofgebruik en halfjaarlijkse terugkoppeling naar bestuurders.

De voortgang van de maatregelen meten wij via het document 'Voortgang doelstellingen en maatregelen CO-2'. Dit ziet er als volgt uit:

Nr.	Maatregelen	Voortgang per 31 december 2021
1.	Elkaar herinneren en controleren op bewust omgaan met energie.	Toolboxmeeting gehouden in zomer '21.
2.	Bij aanschaf nieuwe vrachtwagens is laag brandstofgebruik volgens marktstandaard een keuzecriterium.	Opnieuw nieuwe vrachtwagen aangeschaft, begin oktober 2021.
3.	10% - 20% van de brandstof die getankt wordt is aantoonbaar biobrandstof	Eerste contact is gelegd.
4.	75% van de chauffeurs de online training 'Het Nieuwe Rijden' laten volgen.	1 chauffeur heeft de cursus gevolgd, zomer '21.
5.	Werkzaamheden uitvoeren in nabije omgeving van Rosmalen	Eind 2021 hebben wij ons weer ingeschreven voor opdrachten van Waterschap Aa en Maas.
6.	Als er 'verder van huis' een opdracht is, is het beleid om in de buurt van de werklocatie een onderaannemer te zoeken die de opdracht kan uitvoeren.	Bij 'Stichtse Rijnlanden' doet een collega al het werk, behalve wat hij niet kan; dat doen wij nl. balen persen & ophalen. Door onze inzet wordt het gras hergebruikt, anders wordt het gecomposteerd.
7.	Bandenspanning controleren (2x per jaar personenauto, 2x per jaar vrachtwagen)	Uitgevoerd.

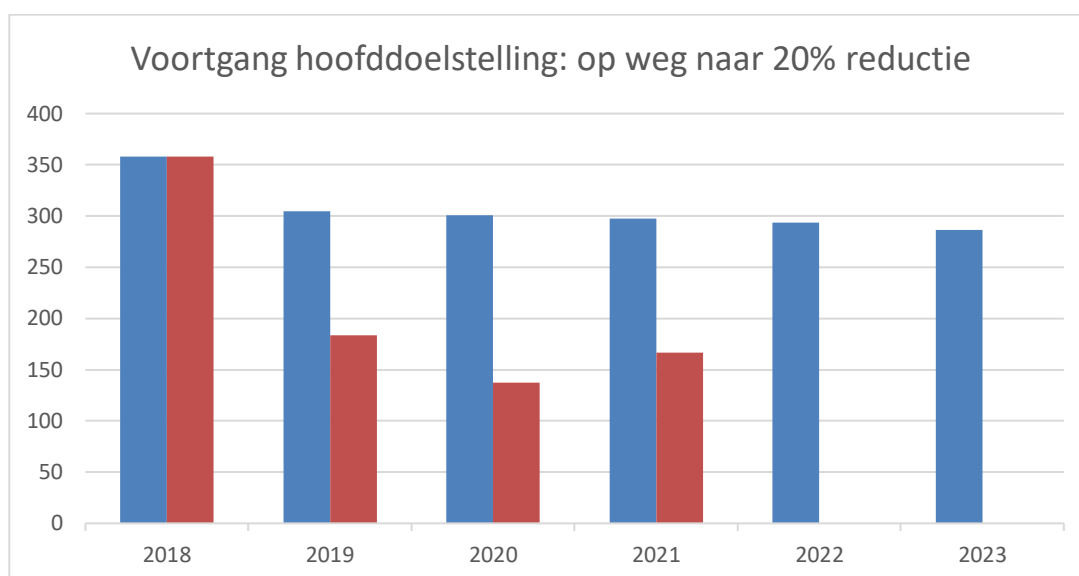
3.2. Hoofddoelstelling

Onze hoofddoelstelling is gerelateerd aan scope 1 & 2 en luidt als volgt:

Graslandbeheer wil in 2023 ten opzichte van 2018 20% minder CO2 uitstoten*

** Deze doelstelling is gerelateerd aan de bedrijfsomzet in miljoenen Euro's.*

De voortgang van de hoofddoelstelling wordt gemeten. De resultaten worden vastgelegd in het document 'Voortgang doelstellingen en maatregelen CO2'. In grafiekvorm ziet dit er als volgt uit:

Wanneer je totale uitstoot in 2021 koppelt aan de jaaromzet, dan is de uitstoot in 2020 44% lager dan de prognose (prognose 297 ton, werkelijke uitstoot per miljoen euro omzet 167 ton).

3.3. Maatregelenlijst

De geïmplementeerde en geplande maatregelen uit de maatregelenlijst SKAO (dd 4 januari 2022) zijn beoordeeld op ambitieniveau. In de maatregelenlijst staan 35 maatregelen op 'geïmplementeerd'. Hiervan zijn er 22 geïmplementeerd op niveau A. Binnen de geplande maatregelen zijn er 10 gepland op niveau A (totaal aantal geplande maatregelen is 14). Onze doelstellingen zijn vergeleken met sectorgenoten en uitgewerkt in het document Ambitieniveau. Onze doelstelling in scope 1 (19% reductie) is in vergelijking met sectorgenoten zeer ambitieus. Onze doelstelling in scope 2 is minder ambitieus. Op basis daarvan is onze conclusie dat wij een koploper zijn met ambitieuze doelstellingen, en dat wij voldoende ruimte hebben om maatregelen te nemen om deze doelstellingen te bereiken.

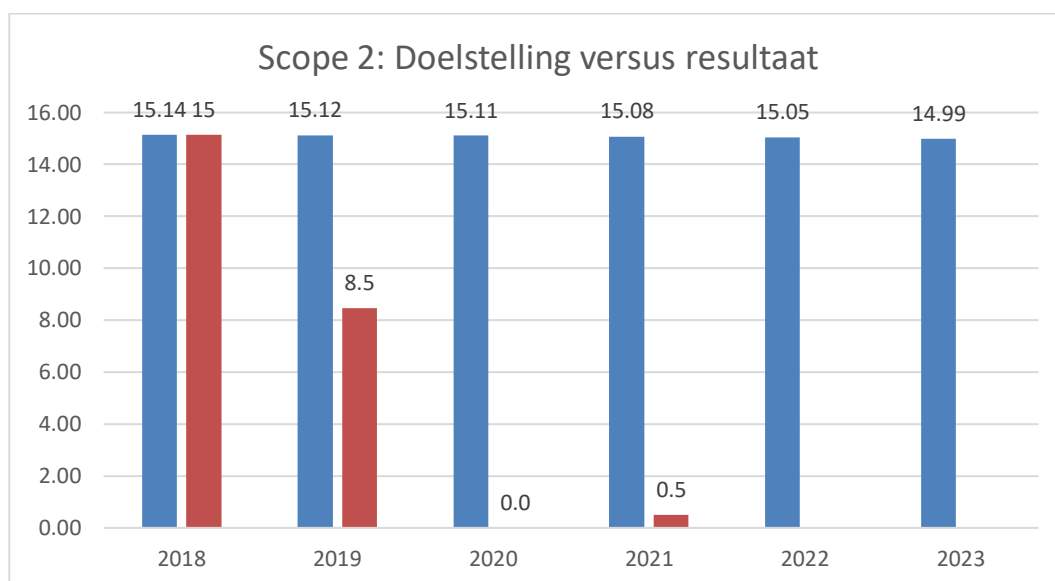
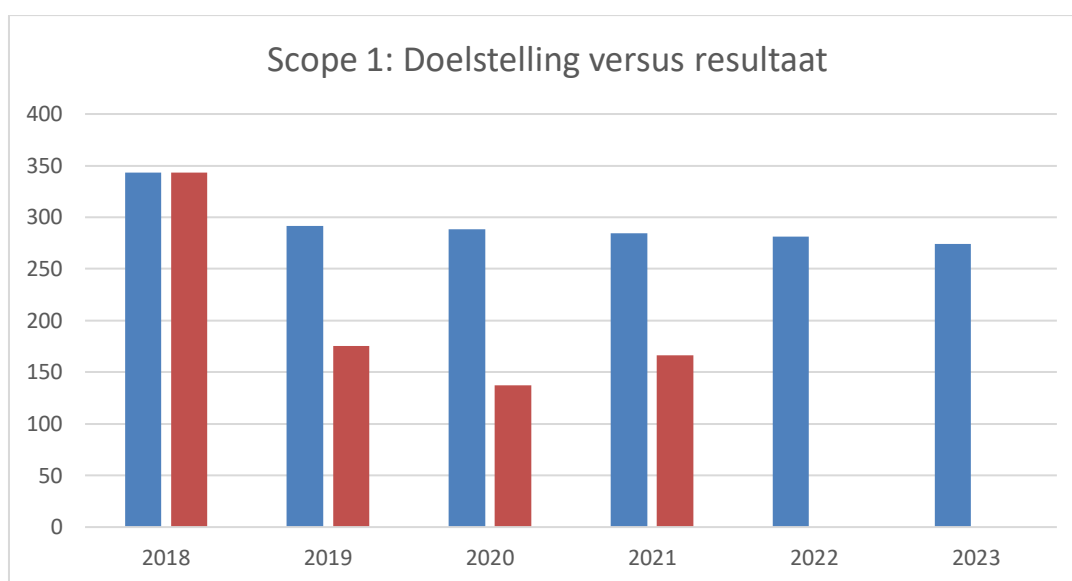
3.4. Subdoelstellingen

Elke doelstelling wordt in dit hoofdstuk verder gespecificeerd. Tevens wordt er halfjaarlijks een review uitgevoerd m.b.t. de CO₂-reductiedoelstellingen.

Subdoelstelling bij scope 1: Graslandbeheer reduceert de CO₂ uitstoot als gevolg van het dieselverbruik per 31-12-2023 met 19% t.o.v. 2018.

Subdoelstelling bij scope 2: Graslandbeheer reduceert de CO₂ uitstoot als gevolg het energieverbruik per 31-12-2023 met 1% t.o.v. 2018.

De voortgang van de subdoelstellingen en maatregelen wordt gemeten en vastgelegd in het document 'Voortgang doelstellingen en maatregelen CO₂'. In grafiekvorm ziet dit er als volgt uit:

In 2021 hadden wij weer kleine hoeveelheid uitstoot in scope 2. Door het niet altijd optimale weer van 2021 brachten de zonnepanelen niet genoeg op om volledig in onze elektrabehoefte te voorzien.

4 Initiatief

Het terugbrengen van CO₂-emissies gaat verder dan alleen onze eigen bedrijfsvoering. Samen met de sector en zelfs in onze keten kunnen verdere CO₂-reducerende maatregelen getroffen worden. Graslandbeheer levert hieraan graag een actieve bijdrage door deel te nemen aan dergelijk sector- en keteninitiatieven. Wij investeren in samenwerking en het delen van eigen kennis. Daar waar mogelijk maken wij gebruik van kennis die elders is ontwikkeld. Dit hoofdstuk beschrijft de ontwikkelingen rondom onze deelname aan een initiatief.

4.1. Voortgang initiatief

In 2021 hebben wij 2 keer een bijeenkomst van Cumela bijgewoond. In April en in oktober 2021 hebben wij bijeenkomsten van Keteninitiatief 'Sturen op CO₂' van Cumela bijgewoond. Voorafgaand aan de bijeenkomst in april jl. hebben we onze omzet- en uitstootgegevens gedeeld met Cumela.

Vanuit het initiatief was er geen vraag aan ons om vooraf informatie aan te leveren. Tijdens de bijeenkomst hebben wij uiteraard geluisterd en actief meegedaan aan een rollenspel.

De bijeenkomsten leverden geen maatregelen op die wij direct binnen ons bedrijf kunnen toepassen. Wel dragen de bijeenkomsten bij aan ons bewustzijn t.a.v. co-2 uitstoot en besparingsmogelijkheden (zuinig rijden, nieuwe technieken).

Voor 2022 hebben wij opnieuw een budget van 1000 euro vrijgemaakt voor het bijwonen van initiatief-bijeenkomsten.